

Globale Spor

Bæredygtigt forbrug

Energiplanlægning

Transport

Byggeri

Affald

Hjørring Kommunes visioner, mål og handlinger
på klima- og bæredygtighedsområdet 2010 - 2013

Baggrund

Dette notat tager udgangspunkt i "Klima- og bæredygtighedsstrategi for Hjørring kommune 2010-2013", og opsummerer kommunens visioner samt de vigtigste mål og handlinger indenfor klima og bæredygtighed i perioden 2010 til 2013. Notatet og strategi er godkendt i Hjørring Byråd 15.12.2010.

Med denne strategi for klima og bæredygtighed i Hjørring kommune tror vi på, at vi sammen kan gøre en forskel og forberede kommunen, borgere og virksomheder på de fremtidige klima- og miljøudfordringer.

Vi håber og tror på, at vi med denne strategi kan skabe resultater, som i fremtiden vil være til gavn for alle i Hjørring kommune.

Vi ønsker at gå forrest og vise, hvordan vi kan gøre vores forbrug af ressourcer så bæredygtigt som muligt.

Vi tror på, at dette vil gøre en forskel, både på lokalt, nationalt og internationalt niveau.

I Hjørring kommune ønsker vi at udvise en ansvarlighed, som strækker sig ud over kommunegrænsen og inkluderer et globalt perspektiv.

Med denne strategi søger vi at skabe en lokal forankring, entusiasme og begejstring for at deltage i projektet om en mere bæredygtig og klimavenlig kommune.

Vi vil bidrage til et lokalt sammenhold, hvor udvikling og trivsel for den enkelte borger går hånd i hånd med respekt og hensyntagen til miljø, klima og forbrug.

Vi vil arbejde for at skabe en synergieffekt mellem vækst og bæredygtig udvikling, til glæde og gavn for alle i Hjørring kommune.

Hjørring Byråd 2010

Hjørring som en bæredygtig kommune

I Hjørring Kommune ønsker vi at bane vejen for en mere bæredygtig udvikling og dermed sikre, at vores børn og børnebørn kan leve i en verden, der er mindst lige så god, som den vi lever i nu.

Denne bæredygtige udvikling ansues både ud fra et økonomisk, et miljømæssigt og et socialt perspektiv. For at kunne leve op til dette har Hjørring Kommune opsat et ambitiøst og realistisk mål:

“ Det er vores mål, inden 2025, at skabe ligevægt mellem Hjørring Kommunes forbrug og de naturlige ressourcer, der er til rådighed i Danmark. ”

For at nå dette mål har Hjørring Kommune, på baggrund af flere undersøgelser om kommunens forbrug og ressourcer, defineret hvilke indsatsområder, handlinger og delmål der skal arbejdes med.

Regeringen nedsatte i marts 2008 en klimakommision bestående af 10 forskere. I september 2010 gav denne kommission sit bud på, hvordan Danmark i fremtiden bliver uafhængig af fossile brændstoffer. I Hjørring Kommune følger vi disse anbefalinger.

Hjørring Kommune har ligeledes underskrevet bindende aftaler, som sikrer, at målet nås. Disse aftaler er Klimakommuneaftalen og Kurveknækkeraftalen¹

¹ Klimakommuneaftalen er indgået med Danmarks Naturfredningsforening og forpligter Hjørring Kommune som virksomhed til at spare 3% CO₂ om året frem til år 2025
Kurveknækkeraftalen er indgået med Elsparafonden og forpligter Hjørring Kommune til at spare 5% af elforbruget i forhold til forbruget i 2007. Aftalen er gældende til 31. december 2010, og den forventes herefter at blive forlænget.

Energiplanlægning

“ Et energisystem uden fossile brændsler er muligt, men den meget store omstilling kommer ikke af sig selv. Derfor er det helt afgørende, at der tages en række nye initiativer, som sikrer, at visionen konkretiseres nu, og at omstillingen påbegyndes i de kommende år.

*Klimakommissionen
september 2010*

Hjørring Kommune vil arbejde aktivt for at produktion og forbrug af energi vil foregå således, at emissionen af CO₂ reduceres så meget som muligt.

Klimakommissionen anbefaler i deres rapport fra september 2010, at kommunerne gennemfører en strategisk energiplanlægning, som omfatter planlægning af fremtidige forsyningsformer.

Dette gøres ved:

- at sætte gang i initiativer, der sikrer en helhedsorienteret og energirigtig energiproduktion på regionalt og tværkommunalt plan.

- At invitere almene varmeforsyninger i kommunen til et samarbejde, der understøtter at varmen som udgangspunkt skal produceres der, hvor den er mest CO₂ effektiv
- At invitere alle energiproducenter i kommunen til et samarbejde, der understøtter et samspil mellem de forskellige energiformer
- At initiere etableringen af et fælles transmissions- og distributionsnet for alle almene varmeforsyninger i kommunen
- At arbejde aktivt for, at naturgasfyrede kraftvarmeværker igangsætter projekter, der reducerer forbruget af naturgas
- Aktivt at understøtte at udnyttet overskudsvarme i højere grad udnyttes. Dette gøres ved at kontakte virksomheder, som har større fyr. Virksomhederne pålægges at udføre projekter, der belyser økonomien i, at varmen fra disse fyr udnyttes som supplement til almene varmeforsyninger
- At udvide de områder, der forsynes med varme fra almene varmeforsyninger til bysamfund uden fælles forsyning
- Aktivt at understøtte udbygning af biogas, ved dels at udlægge områder til biogasanlæg og ved at sikre biogasprojekter en effektiv, seriøs og hurtig myndighedsbehandling
- Aktivt at understøtte en udbygning af vedvarende energi
- At sikre overskudsvarme fra affaldsforbrænding aftages og forbruges således, at CO₂ emissionen minimeres
- At understøtte og undersøge muligheden for etablering af havvindmøller
- At gennemføre en strategisk energiplanlægning, med henblik på at reducere afhængigheden af fossile brændsler.

Byggeri

“ I samarbejde med byggebranchen etableres en certificeringsordning af håndværkere med henblik på kompetenceopbygning, større synlighed og troværdighed af de håndværkere, der har speciale i energirenoveringer og -installationer.

*Klimakommissionen
september 2010*

“

Vi vil gå forrest og arbejde for, at Hjørring kommune bliver et udviklings- og vækstområde indenfor energirigtigt byggeri. Dette vil ske gennem en række handlinger:

- Alt kommunalt nybyggeri og tilbygning skal svare til standard for passivhusbyggeri
- Alle kommunale renoveringer skal som udgangspunkt udføres

efter standarden svarende til passiv hus. Afvigelse kan kun ske hvis projektet bliver uforholdsmæssigt meget dyrere, eller at det ikke er praktisk mulig at gennemføre

- Materialer, der anvendes til kommunale byggeprojekter, skal være bæredygtige i højst muligt omfang. Det vil sige, at der ved valg af materialer skal tages hensyn til miljø-, klima- og sundhedsmæssige faktorer
- Lokalplaner for alle nye byggegrunde skal stille krav om, at nybyggeriet opføres som energiklasse 1 eller bedre standard¹
- I samarbejdet med lokale uddannelsesinstitutioner vil vi støtte uddannelsen af lokale håndværkere, så de bliver eksperter i forhold til at opfylde fremtidens krav til energirigtigt byggeri

- Der tages initiativ til en række offentlige og private samarbejder omkring energirigtigt byggeri, herunder finansielle samarbejder som for eksempel efter ESCO modellen
- Der vil i starten af 2011 blive gennemført en kampagne for at motivere kommunens borger til at igangsætte energirenoveringer af deres boliger og sommerhuse. Desuden vil kommunen fungere som en vidensbank, der kan opdatere kommunens borgere om nye muligheder for energibesparelser og byggeri
- Der arrangeres årligt en event for borgere og virksomheder i Hjørring, eventen fokuserer blandt andet på energirigtigt byggeri
- Prisen "Årets energirigtige hus i Hjørring Kommune" uddeles.

¹ Energiklasse 1 er standard krævet i år 2015.

Bæredygtigt forbrug

“ For dansk erhvervsliv kan det være en afgørende løftestang til grøn vækst, at der bliver taget fat på de store klima- og energipolitiske udfordringer. Det kan give gode muligheder på et stærkt stigende globalt marked.

*Klimakommissionen
september 2010*

For at kunne opfylde vores mål om at reducere vores globale fodaftryk, er det nødvendig at ændre vores forbrugsmønster som kommune. Dette vil ske gennem en række handlinger:

- Ved at stille større krav til vores leverandører om bæredygtige produkter. Det vil sige, at der ved valg af produkter skal tages hensyn til miljø-, klima- og sundhedsmæssige faktorer
- Inden 2013 skal alle fødevarer købt i kommunalt regi være økologiske
- Kommunen skal altid vælge miljømærkede produkter når dette er muligt
- Der vil i samarbejde med kommunens handelsstandsforeninger blive etableret et netværk for grønne butikker. Med grønne butikker menes forretninger, der gør en ekstra indsats i forhold til for eksempel energibesparelser, affald, produkter og miljø.
- Vi vil i samarbejde med Aalborg kommune etablere et netværk for bæredygtig erhvervsudvikling. På den måde opfordrer vi de lokale virksomheder til at agere mere miljøvenligt, og desuden støtter vi dem i deres indsats
- De land- og skovbrugsarealer kommunen ejer, skal dyrkes og anvendes bæredygtigt
- Der vil løbende blive gennemført kampagner, der har til mål at inddrage borgerne og på den måde gøre deres adfærd mere bæredygtig

Transport

“ **Persontransporten og fragten af varer skal være mere energieffektiv. I 2050 kan energiforbruget reduceres med 60-70 pct., bl.a. på baggrund af et stort skift fra forbrændingsmotorer til elmotorer. Transportsektoren skal på sigt omlægges til el og biobrændsler.**

*Klimakommissionen
september 2010*

“

Vi ønsker at påbegynde en proces, der har til mål at gøre kommunen fri for anvendelse af fossilt brændstof til transport.

Dette er en længerevarende proces, men kommunen vil allerede nu tage de første skridt:

- I takt med den teknologiske og prismæssige udvikling vil ske en gradvis udskiftning af kommunens køretøjer. Afhængig af anvendelsesområde udskiftes til køretøjer der drives af el eller biobrændsler
- Der vil blive indført alternative transportformer så som cykler, elcykler og elknallert til kommunens medarbejderes kortere ture
- Kommunens medarbejdere skal motiveres til at anvende kommunens egne køretøjer samt kollektiv trafik i stedet for at anvende privat køretøj. På den måde kan kommunen sikre, at kommunal kørsel foregår i miljøvenlige køretøjer og med mindst mulig CO₂ udledning
- Cyklismen vil blive fremmet ved

fysiske tiltag og kampagner, som beskrevet i "Udvikling af cykeltrafikken i Hjørring Kommune"

Dette vil ske gennem udvidelse af cykelstinet og en planlægning, der skal give en bedre sammenhæng mellem de forskellige kollektive transportformer

- Ved fornyelse af kontrakter om kollektiv trafik og anden persontransport skal sikres, at transporten foregår med mindst mulig CO₂ udledning. I den forbindelse skal anvendelsen af hybridbiler og hybridbusser indgå som en mulighed

transportvaner, med henblik på at gøre dem mere miljøvenlige

- Vi vil udnytte det faktum at vi i kommunen har havn, lufthavn og jernbane, således at de forskellige transportformer bliver bedre til at spille sammen
- Vi vil være på forkant med implementering af elbiler, og sikre at det bliver muligt at oplade elbiler i kommunen

Affald

Hjørring Kommune vil sikre en fremtid hvor mængden af produceret affald reduceres og hvor der vil være stor fokus på genbrug og genanvendelse.

Vi vil ligeledes sikre, at behandling af det affald, der produceres, vil foregå på en klimavenlig og bæredygtig måde.

Dette gøres ved en række tiltag:

- Kommunen vil stille krav ved egne indkøb og egen produktion af affald ved f.eks. at sætte fokus på brug af emballage og sortering af affald
- Informationskampagner med konkrete anvisninger til affaldsminimering, såsom hjemmekompostering, "Nej tak til reklamer"-skilte m.m.
- Der skal ydes en aktiv indsats i kommunale virksomheder og institutioner for at øge mængden af affald der kildesorteres i fraktioner, der kan genanvendes
- I samarbejde med AVV, at arbejde aktivt for flere affaldsordninger til genbrug af nye affaldstyper
- Der skal anvendes mere affald til genbrug og mindre affald til deponi
- Optimering af affaldsforbrændingen og udvidelse af varmemarkedet
- Optimering og effektivisering af affaldsindsamlingen
- Anvende og videreudvikle begreberne klimanytte og Det Globale Fodafttryk i arbejdet med affald
- At klimapåvirkningen tages med i vurderingen af løsningsforslag, eksempelvis ved vurdering af tømning-frekvenser og affaldsordninger

Generelt

Større arrangementer

Vi vil minimum en gang årligt gennemføre en større event, med henblik på at øge opmærksomheden på strategiens initiativer.

- I 2008 gennemførte vi en Energi-messe i Vrå med deltagelse af en række aktører på området
- I 2009 gennemførte vi "Sluk lyset" arrangementet i Nørregade
- I 2010 gennemførte vi "Passivhus-messe" i Vendiahallen
- I 2010 gennemførte vi Grønne Dage i Hjørring og samtidig deltog vi i DR2's Grøn Teknologi Tour
- I vinterferien 2011 er planlagt arrangementet "Grøn Vinter"

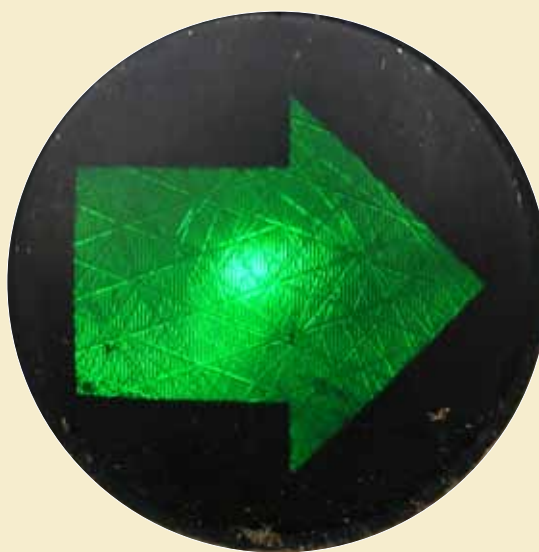
Vi vil søge støtte hos fonde og offentlige bidragsydere.

Fundraising

Vi vil arbejde aktivt på at finde ekstern finansiering på områder hvor en ekstern finansiering kan understøtte projektets budskab.

Den fremtidige proces

Efter den politiske proces er gennemført, er indsatsområder og handlinger godkendt, og nu starter processen.

Præsentation	Politisk godkendelse	Offentliggørelse internt og eksternt	Inddragelse af relevante samarbejdspartnere	Udmøntning og ud over rampen
Oktober 2010	December 2010	December 2010	Januar 2011	2011

Vision

Vi ønsker at bane vejen for en mere bæredygtig udvikling og dermed sikre, at vores børn og børnebørn kan leve i en verden, der er mindst lige så god, som den vi lever i nu.

I Hjørring Kommune arbejder vi for at nedsætte de menneskeskabte påvirkninger af klimaet og miljøet for at fremme en bæredygtig udvikling. Således udviser Hjørring Kommune ansvarlighed, der strækker sig ud over kommunegrænsen og inkluderer et globalt perspektiv.

Vores strategi bygger på en vision om, at vi gennem fællesskab og positivt samarbejde kan skabe en bæredygtig

fremtid til gavn og glæde for alle i Hjørring kommune.

Vi ønsker at skabe et stærkt samspil mellem kommunen, erhvervslivet, forsyningselskaberne, uddannelsesinstitutionerne og borgerne, til gavn for både indtjening, beskæftigelse og det lokale såvel som det globale miljø.

Arbejdet for en bæredygtig udvikling i Hjørring Kommune betyder, at indsatser på klima- og miljøområdet vurderes i samspil med sociale og økonomiske anliggender.

I forhold til det globale perspektiv spiller det en væsentlig rolle for kommunen at arbejde for at skabe ligevægt mellem forbrug og ressourcer og dermed minimere presset på de samlede globale ressourcer.

Det gode eksempel...

Et eksempel på en indsats, hvor der både er lagt vægt på det sociale, det økonomiske og ikke mindst det bæredygtige perspektiv, er byggeriet Vestbyparken på Trollhättanvej i Hjørring.

En omfattende facadeisolering af bygningerne har medført, at boligerne er blevet mere energivenlige og har fået et mere moderne udseende.

Ligeledes er områderne mellem boligerne blevet mere anvendelige og der er blevet opført et fælleshus til sociale arrangementer.

På den måde er Vestbyparken blevet et attraktivt boligområde, som både er bæredygtigt på det økonomiske, det sociale og det miljømæssige område.

Fordele

Hjørring Kommunes tilgang til klima- og miljøarbejdet bygger på helheds-tænkning og på en vision om at styrke kommunen på flere områder og niveauer.

Klima- og miljøindsatsen vurderes at rumme mange forskellige fordele for Hjørring Kommune og vil opnå opbakning hos kommunens borgere, virksomheder og institutioner.

Desuden følger flere indirekte fordele som følgevirkninger af de forskellige tiltag. Et eksempel på dette er, at kommunen renoverer eller bygger nye kommunale bygninger og derigennem sikrer det lokale erhvervsliv projekter og arbejde.

De indsatser som klima- og bæredygtighedsstrategien fører med, vurderes at give Hjørring Kommune fordele på følgende områder:

Økonomisk

Med de energibesparende tiltag, som udføres på kommunale bygninger, sparer kommunen penge, som kan anvendes andre steder.

Borgere

Borgerne i kommunen tilbydes miljøvenlige løsninger, som er økonomisk fordelagtige. Der støttes op om, og tages initiativ til, energibesparende projekter for borgerne, der således sparer penge. Hjørring kommune gøres til et attraktivt sted at bo, og fremstår som en ansvarlig kommune.

Erhvervslivet

Erhvervslivet bliver forberedt på de fremtidige love, krav og reguleringer i forhold til miljø, energi og klima.

Gennem indsatserne arbejdes målrettet på, at private virksomheder og kommunen vil indgå partnerskab.

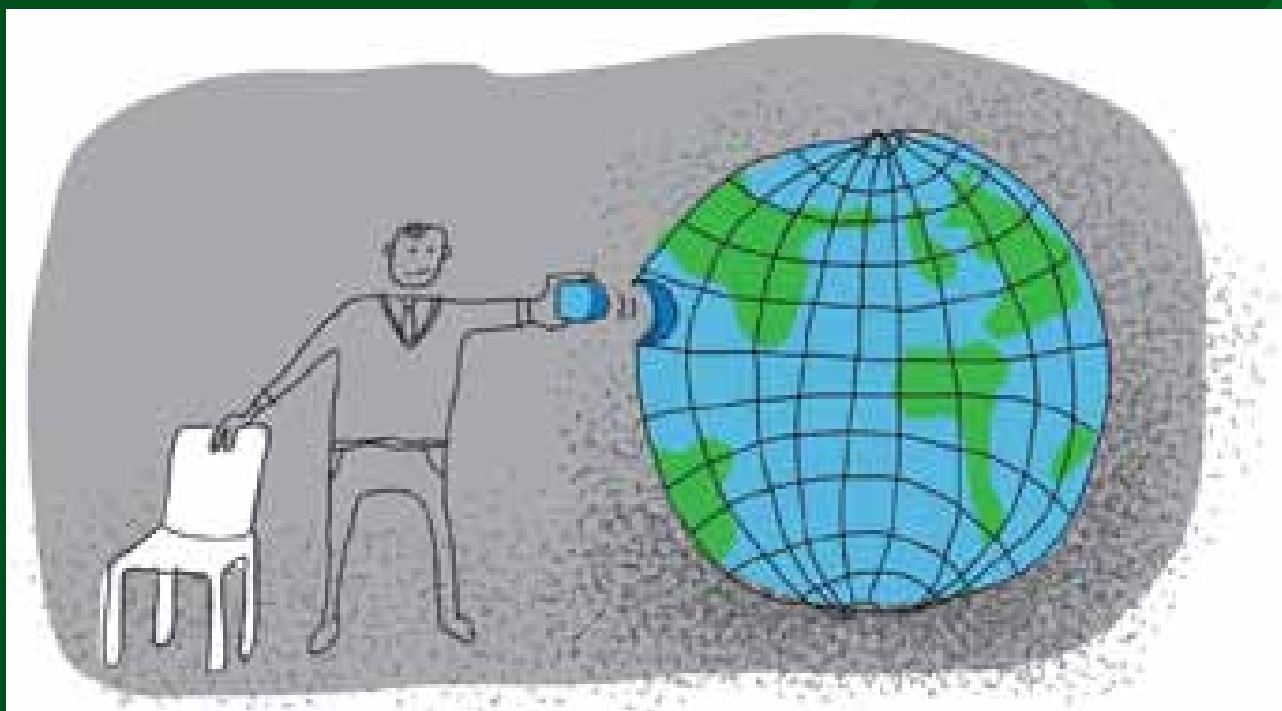
Dette blandt andet i forhold til energibesparende projekter som byggerier, renoveringer m.m. men også mange andre projekter kan med fordele skabes ved et sådan partnerskab. Dette vil skabe flere opgaver og udvikling for erhvervslivet.

Profil

Hjørring Kommune vil fremstå som en kommune, der arbejder bredt og ikke kun agerer indenfor kommunegrænsen.

Vi fokuserer ikke udelukkende på klima, CO₂ eller vedvarende energi, idet vi i vores indsats tænker helhedsorienteret og vi arbejder ud fra et bæredygtighedsperspektiv.

Metoden bag

Hjørring Kommunes indsats på klimaområdet tager udgangspunkt i metoden Globalt Fodafttryk og CO₂-beregneren.

Kort fortalt er Globalt Fodafttryk en metode, der bruges til at undersøge og belyse bæredygtigheden af ens forbrug. Hver gang vi forbruger noget, lægger vi beslag på et stykke jord. Det betyder fx, at når vi spiser et stykke brød forbruger vi et stykke landbrugsjord, når vi køber et møbel af træ, forbruger vi et stykke skov osv.

Gennem vores forbrug af varer lægger vi altså beslag på arealer. Ikke kun i Danmark, men også rundt omkring i hele verden. Fx når vi køber ris, der har vokset på en mark i Asien eller køber møbler lavet af træ fra en regnskov.

For at udregne ens globale fodafttryk tælles alle de arealer, der skal til for at producere alle de fornybare ressourcer, som fx alle danskere bruger på et år.

Resultatet vil være Danmarks Globale Fodafttryk. Dette skal herefter sammenlignes med det areal, vi har til rådighed til at producere ressourcerne, altså den såkaldte biokapacitet.

Verdensnaturfonden har beregnet alle landes Globale Fodaftryk. De 10 lande med det største Globale Fodaftryk er i 2007:

1.	De forenede Arabiske Emirater
2.	Qatar
3.	Danmark
4.	Belgien
5.	USA
6.	Estland
7.	Canada
8.	Australien
9.	Kuwait
10.	Irland

I tabellen nedenunder kan størrelsen af det Globale Fodaftryk ses for hhv. Hjørring, Danmark og Verden, sammenlignet med den tilsvarende biokapacitet.

Hjørring Kommunes globale fodaftryk			
	Hjørring Kommune	Danmark	Verden
Fodaftryk pr. person (gha)	8,04	8,04	2,69
Biokapacitet pr. person (gha)	10,41	5,70	2,06

Endnu er der ikke de store erfaringer med metoden i Danmark, og Hjørring Kommune bliver dermed den første kommune i Danmark, som anvender det Globale Fodaftryk som en del af den kommunale planlægning og udvikling.

Hver borger i Hjørring Kommune har i gennemsnit et fodaftryk på 8,04 gha (det samme som en typisk dansker), hvilket er tre gange så meget som en gennemsnitlig verdensborger.

“ Hvis alle mennesker i hele verden havde samme forbrug, som vi har, skulle der bruges 4 planeter på jordens størrelse til at dække dette.

“

Ud fra overstående betragtninger ønsker Hjørring Kommune at bringe balance i vores forbrugsregnskab.

Som tidligere nævnt er det overordnede mål at skabe ligevægt mellem Hjørring Kommunes forbrug (globale fodaftryk) og de naturlige ressourcer (biokapacitet), der er til rådighed i Danmark inden år 2025.

Dette vil svare til en reduktion af vores fodaftryk med ca. en tredjedel. For at finde frem til, hvordan vi når dette mål, har det været nødvendigt at foretage en analyse af Hjørring Kommunes fodaftryk.

Resultatet af denne analyse viste, at det største bidrag til fodaftrykket kommer fra energiaftrykket (CO₂ aftryk) nemlig 45 %. Vores energiaftryk kommer først og fremmest fra strøm, varme, transport og landbrug (samlet over 89 %).

Det næststørste bidrag kommer fra de fødevarer vi spiser (jordbrugsaftryk og fiskeriaftryk) 39 %.

I Hjørring er vi godt i gang!

I Hjørring Kommune er der allerede nu igangsat og færdiggjort flere kommunale og private energirigtige byggeprojekter. Vi tror på, at fremtidens byggeri skal være bæredygtigt, både miljømæssigt, økonomisk og socialt.

I Hjørring Kommune går vi forrest og viser, hvordan dette kan gøres. Med disse projekter sætter vi skub i en dynamisk udvikling og vejen frem mod en mere bæredygtig fremtid er banet. De færdige og planlagte projekter ses nedenfor.

Passivhus på Brorsonsvej, privatbolig i Hjørring

EUC Nord i Hjørring. Danmarks første passivhusskole

Passivhus på Vendelbogade, privatbolig i Hjørring

Ældrecentret Svanelundsbakken i Hjørring er projekteret

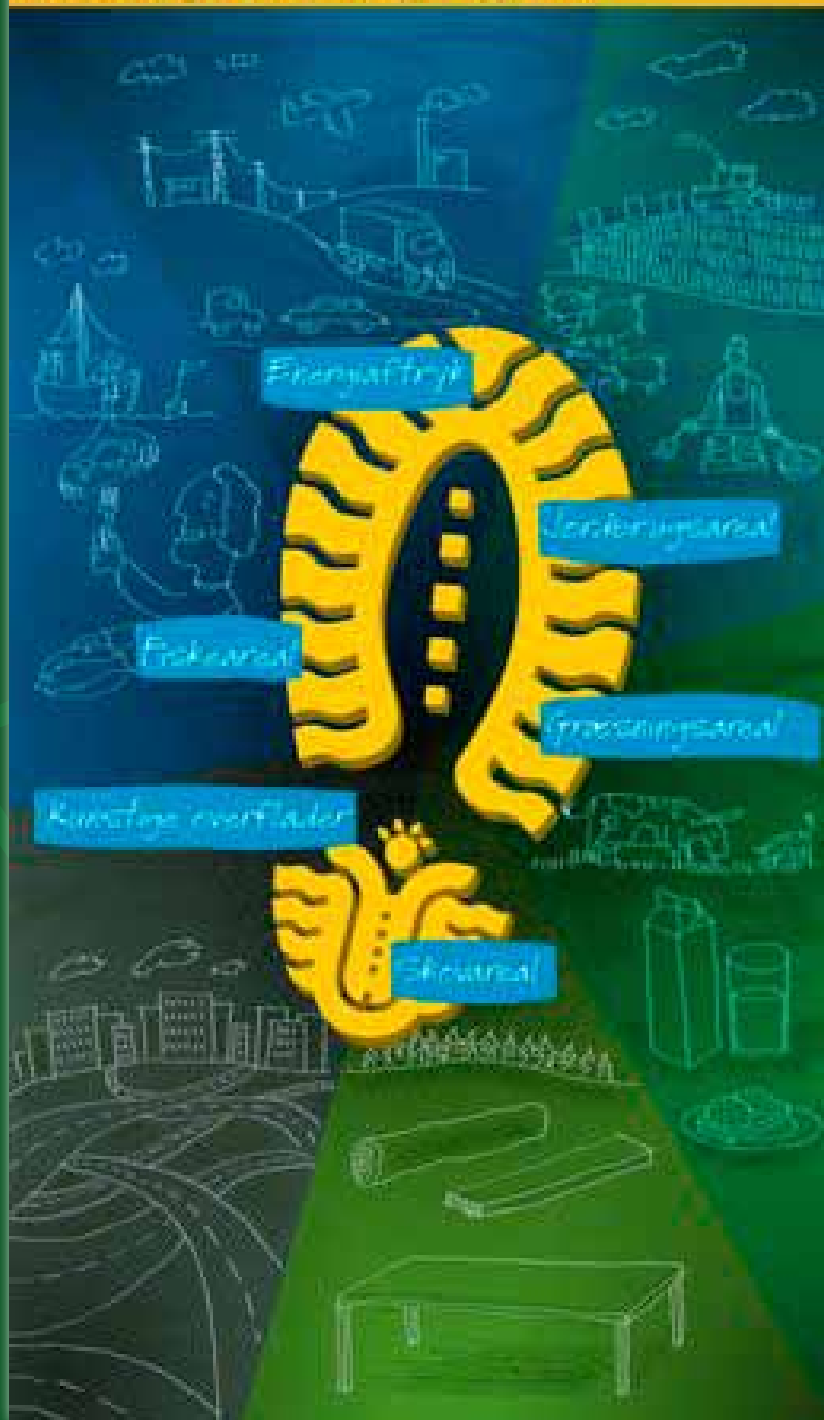

*Passivhus på Grønnevang, privatbolig i Hjørring.
Danmarks billigste passivhus. Færdigt i april 2011*

Vestbyparken, Trollhåttanvej i Hjørring

GLOBALT FODAFTRYK

Team Globale Spor & Affald
Teknik- & Miljøområdet
Jørgen Fibigersgade 20
9850 Hirtshals
Telefon 72 33 67 11
globalespor@hjoerring.dk
globalespor.hjoerring.dk

Hjørring Kommune

December 2010